

ТАБЛИЦЯ 1.

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА НОРМАМ ДИРЕКТИВИ 79/7/ЄЕС ПРО ПОСТУПОВЕ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ РІВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Цей аналітичний матеріал підготовлено в рамках проекту "Громадська синергія" за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» (<http://www.irf.ua/programs/eu/civicsynergy>) під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС та Української Національної Платформи Форуму Громадянського суспільства Східного Партнерства. Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю @Бюро соціальних та політичних розробок і не обов'язково відображає точку зору Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження».

Положення директиви	Положення законів України, які регулюють ті ж правовідносини або встановлюють вимоги чи правила щодо аналогічних питань	Оцінка та аналіз врахування відповідного положення акта у відповідному Законі	Підзаконні нормативно-правові акти, прийняті на виконання законів, які регулюють ті ж правовідносини або встановлюють вимоги чи правила щодо аналогічних питань	Оцінка врахування відповідного положення акта у відповідних підзаконних нормативно-правових актів	Закони України та підзаконні нормативно-правові акти, до яких необхідно внести зміни або які необхідно розробити з метою імплементації положень директиви
Стаття 1 Метою цієї Директиви є поступова	КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ (СТ.24) <i>Стаття 24.</i> Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками...	Положення статті 1 Директиви враховано в національному законодавстві. Передбачено	Постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.18 «Про затвердження	На підзаконному рівні визначено	Положення статті 1 Директиви враховано в національному

<p>імплементація принципу рівності чоловіків і жінок у сфері соціального забезпечення, надалі зазначеного як „принцип рівності у ставленні”, та інших складових соціального забезпечення, передбачених у статті 3.</p>	<p>статі. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНІ» <i>Стаття 6. Заборона дискримінації</i> 1. Відповідно до Конституції України, загально визнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів України всі особи незалежно від їх певних ознак мають рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації.</p> <p><i>Стаття 4. Сфера дії Закону</i> Дія цього Закону поширюється на такі сфери суспільних відносин: соціальний захист;</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ» <i>Стаття 1. Визначення термінів</i> рівні права жінок і чоловіків - відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі; рівні можливості жінок і чоловіків - рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків; гендерна рівність - рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства;</p>	<p>загальну конституційну норму, що регламентує рівність чоловіків та жінок, а також спеціальні норми, які визначають необхідність забезпечення гендерної рівності у сфері соціального захисту та соціального забезпечення.</p>	<p>Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року» Метою Програми є удосконалення механізму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства та впровадження європейських стандартів рівності. Передбачено застосування комплексного підходу та здійснення заходів, спрямованих на виконання таких пріоритетів: – удосконалення нормативно-правової бази, механізму проведення гендерно-правової експертизи та впровадження статистичних показників у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків:</p>	<p>заходи, направлені на впровадження на практиці принципу гендерної рівності, зокрема, і у сфері соціального захисту.</p>	<p>законодавстві. Регламентовано принцип гендерної рівності на рівні Основного Закону, а спеціальні антидискр. закони передбачають спеціальні норми щодо недискримінації у сфері соціального захисту. Водночас, необхідним є закріплення окремо принципу гендерної рівності у спеціальних законах, що регламентують окремі види соціального захисту, зокрема, Основах законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Законі України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»,</p>
--	---	---	--	--	--

	<p><i>Стаття 3. Основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків</i></p> <p>Державна політика щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків спрямована на: утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі.</p> <p><i>Стаття 20. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері соціального захисту</i></p> <p>Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації рівною мірою враховують інтереси жінок і чоловіків під час здійснення заходів щодо їх соціального захисту.</p> <p>Погіршення становища осіб будь-якої статі в разі застосування системи соціального страхування, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги є неприпустимим.</p>		<p>– урахування гендерного компонента в програмах економічного та соціального розвитку з урахуванням актуальних потреб галузей і регіонів;</p> <p>– розширення переліку статистичних показників за ознакою статі;</p> <p>– подолання гендерних стереотипів;</p> <p>– виконання договірних та інших міжнародних зобов'язань щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.</p> <p>Указ Президента України «Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» 26.07.2005 N 1135/2005</p> <p>п. 2 ч. 2 Установити, що посадові особи</p>	<p>«Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про соціальні послуги» тощо.</p>
--	---	--	--	---

			<p>міністерств, інших центральних та місцевих органів влади, на яких покладається виконання обов'язків щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, організують у межах своїх повноважень роботу відповідних органів виконавчої влади стосовно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення надання жінкам і чоловікам рівних прав та можливостей у відповідній сфері діяльності; - сприяння створенню рівних умов для поєднання жінками і чоловіками професійних і сімейних обов'язків, у тому числі шляхом розвитку соціальних послуг. 		
<p>Стаття 2 Ця Директива застосовується до робочого населення – у тому числі самозайнятих осіб, працівників і самозайнятих осіб,</p>	<p>ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ <i>Стаття 1. Поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування</i> Загальнообов'язкове державне соціальне страхування - це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає</p>	<p>Національне законодавство визначає та гарантує соціальний захист (у вигляді соціального страхування) для усіх страхових випадків, передбачених ст. 2 Директиви. Зокрема, визначено законодавство</p>			<p>Законодавство України регламентує соціальний захист щодо усіх видів соціальних ризиків, визначених ст. 2</p>

<p>чия робота перервана через хворобу, нещасний випадок або вимушене безробіття і осіб, які шукають роботу, а також до пенсіонерів, працівників-інвалідів.</p>	<p>матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (далі - роботодавець), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.</p> <p><i>Стаття 4. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування</i></p> <p>Залежно від страхового випадку є такі види загальнообов'язкового державного соціального страхування:</p> <ul style="list-style-type: none"> пенсійне страхування; страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності; медичне страхування; страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності; страхування на випадок безробіття; інші види страхування, передбачені законами України. <p><i>Стаття 5. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування</i></p> <p>обов'язковості страхування осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та інших підставах, передбачених законодавством про працю, та осіб, які забезпечують себе роботою самостійно (члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), громадян - суб'єктів підприємницької діяльності;</p> <p>надання права отримання виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням особам, зайнятим підприємницькою, творчою діяльністю тощо;</p>	<p>соціальне страхування на випадок безробіття, нещасного випадку, тимчасової непрацездатності, а також старості (пенсійне страхування).</p> <p>Законодавчо гарантується надання соціального страхування усьому працюючому населенню, в тому числі самозайнятим особам, які є застрахованими особами.</p> <p>Водночас, у ст. 2 Директиви застосовано поняття «робоче населення», тоді як в законодавстві України вживається лише термін «зайняте населення». Оскільки у самій Директиві тлумачення терміну «робоче населення» не наводиться, не можна зробити висновок щодо його відповідності за змістом категоріям «зайнятого населення», що визначаються національним законодавством.</p>		<p>Директиви. Водночас, спеціальні законодавчі акти окремо не регламентують принцип гендерної рівності щодо надання окремих видів соціального забезпечення, що потребує виправлення з метою повного врахування положень Директиви. В законодавстві України не застосовується поняття «робоче населення», що вжито у ст. 2 Директиви, визначити його синонімічність за змістом поняттю «зайняте населення», що вживається в національному законодавстві, не видається можливим з огляду на відсутність тлумачення першого у самій</p>
--	---	--	--	--

державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав;

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ» ДЕРЖАВНЕ

Стаття 1. Визначення термінів

5) нещасний випадок - обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть;

7) професійне захворювання - захворювання, що виникло внаслідок професійної діяльності застрахованого та зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих речовин і певних видів робіт та інших факторів, пов'язаних з роботою.

п. 14 ч. 1 ст. 1

суб'єкти соціального страхування - застрахована особа, члени її сім'ї або інша особа у випадках, передбачених цим Законом, страхувальник та страховик.

ч.2 ст. 1.

Терміни "застрахована особа", "страхувальники" та "роботодавці" вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», де застрахована особа - фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядку єдиний внесок; фізичні особи - підприємці, зокрема ті, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством про працю, чи за цивільно-правовим договором (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем,

Директиві. Водночас, вважаємо, що за своєю сутністю дані поняття можна вважати синонімами. при цьому, в законодавстві України гарантовано соціальний захист і для само зайнятих осіб, чого вимагає положення ст. 2 Директиви.

	<p>якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців); фізичні особи, які забезпечують себе роботою самостійно, та фізичні особи, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту).</p> <p>ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ <i>п.п. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14</i> самозайнята особа – платник податку, який є фізичною особою – підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ» <i>Стаття 4. Зайняте населення</i> 1. До зайнятого населення належать особи, які працюють за наймом на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, особи, які забезпечують себе роботою самостійно (у тому числі члени особистих селянських господарств), проходять військову чи альтернативну (невійськову) службу, на законних підставах працюють за кордоном та які мають доходи від такої зайнятості, а також особи, що навчаються за денною формою у загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах та поєднують навчання з роботою.</p>				
<p>Стаття 3 1. Ця Директива застосовується до: (а) законодавчих режимів, які забезпечують захист від таких ризиків: - хвороби;</p>	<p>КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ <i>Стаття 46.</i> Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок</p>	<p>Національне законодавство регламентує соціальний захист чоловіків та жінок щодо усіх ризиків, визначених ст. 3 Директиви. Так, при хворобі (тимчасовій непрацездатності), нещасних випадках на виробництві та професійних захворювань</p>			<p>В цілому положення ст. 3 Директиви імплементовані в Україні. Однак, потребують зміни дискримінаційні положення стосовно</p>

<p>- інвалідності; - старості; - нещасних випадків на роботі і професійних хвороб; - безробіття; (b) соціальної допомоги, доки існує намір доповнити або змінити законодавчі режими, зазначені у пункті (a) 2. Ця Директива не застосовується до положень про допомогу у зв'язку з втратою годувальника, допомогу сім'ям, окрім випадків, коли така допомога надається шляхом збільшення розміру допомоги, яка має надаватися при ризиках, зазначених у частині 1 (a). 3. Рада, маючи намір забезпечити імплементацію принципу рівності у ставленні у програмах з професійної діяльності, і діючи</p>	<p>страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.</p> <p>ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ <i>Стаття 4. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування</i> Залежно від страхового випадку є такі види загальнообов'язкового державного соціального страхування: пенсійне страхування; страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності; медичне страхування; страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності; страхування на випадок безробіття; інші види страхування, передбачені законами України.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ» <i>Стаття 3. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні</i> 1. Суб'єктами солідарної системи є: застраховані особи, а в окремих випадках, визначених цим Законом, - члени їхніх сімей та інші особи...</p> <p><i>Стаття 7. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування</i> 1. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування здійснюється за принципами:</p>	<p>передбачено матеріальну допомогу та соціальні послуги в рамках загальнообов'язкового державного соціального страхування; при інвалідності та старості – в рамках загальнообов'язкового державного пенсійного страхування; щодо безробіття - загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Додатково в законодавстві України передбачено державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію (за відсутності відповідного страхового стажу). В цілому національне законодавство передбачає здійснення соціального захисту при настанні зазначених соціальних ризиків незалежно від статі. При визначенні розмірів відповідних виплат по соціальному страхуванню до уваги береться лише тривалість страхового стажу та розмір заробітної плати (доходу), такий принцип відображено в усіх законодавчих актах щодо загальнообов'язкового державного соціального</p>		<p>визначення різного періоду страхового стажу для чоловіків та жінок щодо: а) призначення мінімальної пенсії за віком; б) призначення пенсії по інвалідності II групи непрацюючим особам.</p>
---	---	--	--	--

<p>від імені Комісії, яка висунула пропозицію, повинна ухвалити положення, які визначають його зміст, сферу і засоби застосування</p>	<p>диференціації розмірів пенсій залежно від тривалості страхового стажу та розміру заробітної плати (доходу)...</p> <p><i>Стаття 8. Право громадян України на отримання пенсійних виплат та соціальних послуг</i></p> <p>1. Право на отримання пенсій та соціальних послуг із солідарної системи мають:</p> <p>1) громадяни України, які застраховані згідно із цим Законом та досягли встановленого цим Законом пенсійного віку чи визнані особами з інвалідністю в установленому законодавством порядку і мають необхідний для призначення відповідного виду пенсії страховий стаж, а в разі смерті цих осіб - члени їхніх сімей, зазначені у статті 36 цього Закону, та інші особи, передбачені цим Законом;</p> <p>2) особи, яким до дня набрання чинності цим Законом була призначена пенсія відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення" (крім соціальних пенсій) або була призначена пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) за іншими законодавчими актами, але вони мали право на призначення пенсії за Законом України "Про пенсійне забезпечення" - за умови, якщо вони не отримують пенсію (щомісячне довічне грошове утримання) з інших джерел, а також у випадках, передбачених цим Законом, - члени їхніх сімей.</p> <p>3. Особи, які не підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, але добровільно сплачували страхові внески в порядку та розмірах, встановлених законом, до солідарної системи та/або накопичувальної системи пенсійного страхування, мають право на умовах, визначених цим Законом, на отримання пенсії і соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду та/або отримання довічної пенсії чи одноразової виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування.</p> <p>4. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, мають право на отримання пенсійних виплат і соціальних</p>	<p>страхування.</p> <p>Водночас, слід відмітити наявність дискримінаційних за гендерною ознакою норм щодо призначення мінімальної пенсії за віком та пенсій по інвалідності непрацюючим особам II групи – передбачено різні вимоги до страхового стажу для чоловіків та жінок, хоча загалом на сьогодні, внаслідок пенсійної реформи, страховий стаж для призначення пенсійних виплат визначено однаковим для чоловіків та жінок. Зазначені 2 дискримінаційні положення (статті 28, 33 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» потребують зміни відповідно до принципу гендерної рівності.</p> <p>Усі виплати та соціальні послуги в межах загальнообов'язкового державного соціального страхування, регламентовані відповідним Законом, однаковою мірою надаються чоловікам та жінкам. Виняток становить допомога внаслідок тимчасової непрацездатності по вагітності та пологах, яка надіється за загальним</p>			
---	--	--	--	--	--

послуг із системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування нарівні з громадянами України на умовах та в порядку, передбачених цим Законом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 9. Види пенсійних виплат і соціальних послуг

1. Відповідно до цього Закону в солідарній системі призначаються такі пенсійні виплати:

- 1) пенсія за віком;
- 2) пенсія по інвалідності;
- 3) пенсія у зв'язку з втратою годувальника.

3. У солідарній системі надаються соціальні послуги за рахунок коштів Пенсійного фонду. До соціальних послуг, передбачених цим Законом, належить допомога на поховання пенсіонера.

Стаття 10. Право вибору пенсійних виплат

1. Особі, яка має одночасно право на різні види пенсії (за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника), призначається один із цих видів пенсії за її вибором.

Стаття 28. Мінімальний розмір пенсії за віком

1. Мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом. У разі виплати застрахованій особі довічної пенсії, передбаченої цим Законом, пенсії або аналогічної виплати, встановленої в інших державах, мінімальний розмір пенсії за віком у солідарній системі встановлюється з урахуванням зазначених сум.

Стаття 33. Розмір пенсії по інвалідності

2. Непрацюючі особи з інвалідністю II групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по

правилом жінкам, що є зрозумілим. при цьому, така допомога може надаватись як чоловікам так і жінкам на рівних засадах у випадку усиновлення дитини. Тобто, відповідні положення законодавства відповідають принципу гендерної рівності.

інвалідності в розмірі пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 цього Закону, за наявності такого страхового стажу:
у жінок - 20 років, а у чоловіків - 25 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 46 років включно;
у жінок - 21 рік, а у чоловіків - 26 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 48 років включно;
у жінок - 22 роки, а у чоловіків - 27 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 50 років включно;
у жінок - 23 роки, а у чоловіків - 28 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 53 років включно;
у жінок - 24 роки, а у чоловіків - 29 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 56 років включно;
у жінок - 25 років, а у чоловіків - 30 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 59 років включно.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ» ДЕРЖАВНЕ

Стаття 19. Право громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. Право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності мають застраховані особи - громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Це право виникає з настанням страхового випадку в період роботи (включаючи час випробування та день звільнення), зайняття підприємницькою та іншою діяльністю, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 20. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. За страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності надаються такі види матеріального забезпечення та соціальних послуг:

- 1) допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);
- 2) допомога по вагітності та пологах;
- 3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
- 4) оплата лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

Стаття 25. Умови надання і тривалість виплати допомоги по вагітності та пологах

1. Допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке компенсує втрату заробітної плати (доходу) за період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

2. Допомога по вагітності та пологах виплачується застрахованій особі, яка усиновила дитину протягом двох місяців з дня її народження, зазначеного у свідоцтві про народження, за період з дня усиновлення і до закінчення 56 календарних днів (70 календарних днів у разі одночасного усиновлення двох і більше дітей, 90 календарних днів - для жінок, віднесених до 1-3 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи).

Стаття 35. Особи, які підлягають страхуванню від нещасного випадку

1. Страхуванню від нещасного випадку підлягають: особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту), цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності

та господарювання, у тому числі в іноземних дипломатичних та консульських установах, інших представництвах нерезидентів, або у фізичних осіб, а також обрані на виборні посади в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та в інших органах, фізичні особи - підприємці, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на інших підставах.

2. Заподіяння шкоди зародку внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання жінки під час її вагітності, у зв'язку з чим дитина народилася з інвалідністю, прирівнюється до нещасного випадку, який трапився із застрахованим. Така дитина відповідно до медичного висновку вважається застрахованою і до 18 років або до закінчення навчання, але не більш як до досягнення нею 23 років, їй надається допомога Фонду.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ»

Стаття 1.

1) загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття - система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення на випадок безробіття з незалежних від застрахованих осіб обставин та надання соціальних послуг за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

б) об'єкт страхування на випадок безробіття - страховий випадок, із настанням якого у застрахованої особи (члена її сім'ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг;

Стаття 7. Види забезпечення та соціальні послуги
1. Видами забезпечення за цим Законом є:
допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СОЦІАЛЬНУ ДОПОМОГУ ОСОБАМ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ПРАВА НА ПЕНСІЮ, ТА ОСОБАМ З ІНВАЛІДНІСТЮ»

Стаття 3. Види державної соціальної допомоги
Відповідно до цього Закону призначаються такі види державної соціальної допомоги:
державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю;
державна соціальна допомога на догляд.

Стаття 4. Умови призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю

Державна соціальна допомога ... призначається особі, яка: ...

2) не одержує пенсію або соціальні виплати, що призначаються для відшкодування шкоди, заподіяної ушкодженням здоров'я на виробництві,

4) є особою з інвалідністю I групи.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ»

Стаття 7

Соціальні послуги державними та комунальними суб'єктами, а також іншими суб'єктами, що надають соціальні послуги із залученням бюджетних коштів, в обсягах, визначених державними стандартами соціальних послуг, безоплатно надаються:

громадянам, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу.

<p>Стаття 4</p> <p>1. Принцип рівності у ставленні означає, що не існує ані прямої, ані непрямої дискримінації за ознакою статі, зокрема, щодо шлюбного або сімейного статусу, а саме це стосується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сфери застосування режимів і умов доступу до них, - зобов'язань внести вклад і оцінювання цього вкладу, - розрахунків грошової допомоги, зокрема необхідних збільшень їх розміру на користь одного з членів подружжя і тих, хто перебуває на утриманні; умов, згідно з якими визначається строк і використання права на грошову допомогу. <p>2. Принцип рівності у</p> 	<p>КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ</p> <p><i>Стаття 24.</i></p> <p>Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ»</p> <p><i>Стаття 20. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері соціального захисту</i></p> <p>Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації рівною мірою враховують інтереси жінок і чоловіків під час здійснення заходів щодо їх соціального захисту.</p> <p>Погіршення становища осіб будь-якої статі в разі застосування системи соціального страхування, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги є неприпустимим.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНИ»</p> <p><i>Стаття 1. Визначення термінів</i></p> <p>3) непряма дискримінація - ситуація, за якої внаслідок реалізації чи застосування формально нейтральних правових норм, критеріїв оцінки, правил, вимог чи практики для особи та/або групи осіб за їх певними ознаками виникають менш сприятливі умови або становище порівняно з іншими особами та/або групами осіб, крім випадків, коли їх реалізація чи застосування має правомірну, об'єктивно обґрунтовану</p>	<p>Законодавство України передбачає, що загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню підлягають особи, які працюють, самозайняті особи, особи, які добровільно уклали договір про відповідне страхування та сплачують внески. При цьому норми законодавства України з питань соціального страхування встановлені для застрахованих осіб незалежно від статі (окрім надання допомоги по вагітності та пологах, яка може надаватись чоловікам тільки при усиновленні дитини) та забезпечують рівність прав жінок і чоловіків.</p> <p>Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» встановлено рівні права та можливості на призначення допомоги сім'ям з дітьми для жінок та чоловіків (крім допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, право на яку мають лише жінки).</p> <p>Законодавчі норми в цілому гарантують рівність від прямої дискримінації. Щодо положення ст. 4 Директиви, яка гарантує рівність у ставленні щодо заборони</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>В цілому норми національного законодавства відповідають положенням ст. 4 Директиви. Водночас, потребує імплементації принцип рівності у ставленні щодо протидії непрямій дискримінації у сфері соціального захисту. В тому числі, необхідно визначити механізм виявлення непрямої дискримінації, а також правові засоби доказування наявності непрямої дискримінації.</p>
--	---	--	-------------------	--

<p>ставленні існує без шкоди для положень про захист матерів.</p>	<p>мету, способи досягнення якої є належними та необхідними;</p> <p>б) пряма дискримінація - ситуація, за якої з особою та/або групою осіб за їх певними ознаками поводяться менш прихильно, ніж з іншою особою та/або групою осіб в аналогічній ситуації, крім випадків, коли таке поводження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними;</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ»</p> <p><i>Стаття 8. Право громадян України на отримання пенсійних виплат та соціальних послуг</i></p> <p>1. Право на отримання пенсій та соціальних послуг із солідарної системи мають:</p> <p>1) громадяни України, які застраховані згідно із цим Законом та досягли встановленого цим Законом пенсійного віку чи визнані особами з інвалідністю в установленому законодавством порядку і мають необхідний для призначення відповідного виду пенсії страховий стаж, а в разі смерті цих осіб - члени їхніх сімей, зазначені у статті 36 цього Закону, та інші особи, передбачені цим Законом;</p> <p>2) особи, яким до дня набрання чинності цим Законом була призначена пенсія відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (крім соціальних пенсій) або була призначена пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) за іншими законодавчими актами, але вони мали право на призначення пенсії за Законом України "Про пенсійне забезпечення" - за умови, якщо вони не отримують пенсію (щомісячне довічне грошове утримання) з інших джерел, а також у випадках, передбачених цим Законом, - члени їхніх сімей.</p> <p>3. Особи, які не підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, але добровільно сплачували страхові внески в порядку та розмірах, встановлених законом, до солідарної системи та/або</p>	<p>непрямої дискримінації, воно в національному законодавстві фактично не відображено. Так, лише поняття «непряма дискримінація» закріплено в Законі України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», механізму реальної протидії непрямій дискримінації не визначено. Поняття «непряма дискримінація» взагалі не застосовується у Законі України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків». При цьому, оскільки існує дискримінаційна практика у сфері праці, часто чоловіки займають більш оплачувані посади, і загалом, існує розрив у сфері оплати праці, жінки отримують близько 70% від оплати праці чоловіків, в тому числі внаслідок непрямої дискримінації. Відповідно, це призводить і до непрямої дискримінації у сфері соціального захисту, оскільки крім страхового стажу другим ключовим показником для визначення розміру пенсій, інших соціальних виплат в межах загальнообов'язкового державного соціального</p>			
---	---	--	--	--	--

	<p>накопичувальної системи пенсійного страхування, мають право на умовах, визначених цим Законом, на отримання пенсії і соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду та/або отримання довічної пенсії чи одноразової виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування.</p> <p>4. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, мають право на отримання пенсійних виплат і соціальних послуг із системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування нарівні з громадянами України на умовах та в порядку, передбачених цим Законом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ» ДЕРЖАВНЕ</p> <p><i>Стаття 19.</i> Право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності мають застраховані особи</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ» ДЕРЖАВНЕ</p> <p><i>Стаття 6.</i> Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги мають застраховані особи.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ»</p> <p><i>Стаття 9.</i> Право особи на соціальний захист у разі настання безробіття</p> <p>1. Кожен має право на соціальний захист у разі настання безробіття, що реалізується шляхом:</p> <p>1) участі в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття, яке</p>	<p>страхування є розмір заробітної плати (доходу). Тому, необхідно на законодавчому рівні визначити механізм протидії непрямій дискримінації за ознакою статі у сфері соціального захисту.</p>			
--	--	--	--	--	--

передбачає матеріальне забезпечення на випадок безробіття;

2) надання безоплатних соціальних послуг, зокрема, інформаційно-консультаційних та профорієнтаційних, професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації з урахуванням попиту на ринку праці, сприяння у працевлаштуванні, зокрема, шляхом фінансової підтримки самозайнятості та реалізації підприємницької ініціативи відповідно до законодавства;

3) надання особливих гарантій працівникам, які втратили роботу у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці;

4) надання додаткової гарантії зайнятості окремим категоріям населення, які не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ СІМ'ЯМ З ДІТЬМИ»

Стаття 1. Право сімей з дітьми на державну допомогу

Громадяни України, в сім'ях яких виховуються та проживають неповнолітні діти, мають право на державну допомогу у випадках та на умовах, передбачених цим Законом та іншими законами України.

Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також особи, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, мають право на державну допомогу нарівні з громадянами України на умовах, передбачених цим Законом, іншими законами або міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 10. Право на допомогу при народженні дитини

Допомога при народженні дитини за цим Законом надається одному з батьків дитини (опікуну), який

	<p>постійно проживає разом з дитиною.</p> <p><i>Стаття 12-1. Право на допомогу при усиновленні дитини</i></p> <p>Право на допомогу при усиновленні дитини має особа, яка є громадянином України, постійно проживає на її території та усиновила дитину з числа дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування (якщо усиновлювачами є подружжя –один з них на їх розсуд).</p> <p><i>Стаття 18-1. Право на допомогу на дітей одиноким матерям</i></p> <p>Право на допомогу на дітей одиноким матерям (батькам) має мати (батько) дітей у разі смерті одного з батьків, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або соціальну пенсію.</p>				
<p>Стаття 5 Держави-члени вживають заходів, необхідних для забезпечення того, що будь-які закони, підзаконні акти і адміністративні положення, які не відповідають принципу рівності у ставленні, були скасовані.</p>	<p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНИ»</p> <p><i>Стаття 8. Проведення антидискримінаційної експертизи у процесі нормотворення</i></p> <p>1. Розроблення проектів нормативно-правових актів здійснюється з обов'язковим урахуванням принципу недискримінації.</p> <p>2. З метою виявлення у проектах нормативно-правових актів норм, що містять ознаки дискримінації, проводиться антидискримінаційна експертиза проектів нормативно-правових актів.</p> <p>Результати антидискримінаційної експертизи проектів нормативно-правових актів підлягають обов'язковому розгляду під час прийняття рішення щодо видання (прийняття) відповідного нормативно-правового акта.</p> <p>Обов'язковій антидискримінаційній експертизі підлягають проекти законів України, актів Президента України, інших нормативно-правових актів, що розробляються міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, державними колегіальними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими</p>	<p>Законодавство України визначає необхідність проведення антидискримінаційної та гендерно-правової експертизи як проектів нормативно-правових актів, так і уже діючих нормативно-правових актів. Вказані положення сприяють реалізації ст. 5 Директиви</p>	<p>Порядок проведення органами виконавчої влади антидискримінаційної експертизи проектів нормативно-правових актів: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 61</p> <p>1. Цей Порядок визначає процедуру проведення антидискримінаційно і експертизи проектів законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, інших проектів</p>	<p>На підзаконному рівні визначено процедуру проведення антидискримінаційної та гендерно-правової експертизи. Відповідно, це сприяє можливості виявлення та усунення норм, що порушують принцип рівності у сфері соціального захисту.</p>	<p>Положення ст. 5 Директиви імплементовано в національному законодавстві. Визначено механізм його реалізації на підзаконному рівні.</p>

державними адміністраціями.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ»

Стаття 4. Гендерно-правова експертиза

Чинне законодавство підлягає гендерно-правовій експертизі. У разі встановлення невідповідності нормативно-правового акта принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків висновок гендерно-правової експертизи надсилається до органу, який прийняв такий нормативно-правовий акт.

Розроблення проектів нормативно-правових актів здійснюється з обов'язковим урахуванням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Проекти нормативно-правових актів підлягають гендерно-правовій експертизі. Висновок гендерно-правової експертизи є обов'язковою складовою пакета документів, що подаються разом з проектом нормативно-правового акта до розгляду.

нормативно-правових актів, що розробляються органами виконавчої влади.

3. Антидискримінаційна експертиза проводиться юридичною службою органу виконавчої влади під час проведення юридичної експертизи проектів актів.

9. У разі наявності у проекті акта положень, які містять ознаки дискримінації (крім позитивних дій), проект акта разом з висновком повертається структурному підрозділу органу виконавчої влади для доопрацювання.

**Порядок проведення гендерно-правової експертизи:
Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. №997**

2. Метою проведення гендерно-правової експертизи

		<p>є:</p> <p>1) проведення комплексного дослідження законодавства та проєктів нормативно-правових актів у частині їх відповідності міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та резолюціям міжнародних конференцій, міжнародних організацій, їх органів з прав людини стосовно дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;</p> <p>2) запобігання прийняттю та наявності нормативно-правових актів, положення яких не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.</p> <p>4. За ініціативою фізичних, юридичних осіб та</p>		
--	--	---	--	--

			<p>громадських об'єднань може проводитися громадська гендерно-правова експертиза проектів нормативно-правових актів.</p> <p>9. У разі встановлення невідповідності акта законодавства принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Мін'юст надсилає висновок з обґрунтованими зауваженнями органів, що прийняв такий акт.</p> <p>10. Мінсоцполітики протягом 30 календарних днів з дати отримання висновку за результатами його розгляду визначає доцільність внесення змін та ініціює перед Кабінетом Міністрів України таке завдання відповідному центральному органу виконавчої влади.</p> <p>13. Гендерно-</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>правова експертиза проектів нормативно-правових актів проводиться:</p> <p>розробником проектів актів;</p> <p>Мін'юстом під час проведення правової експертизи.</p> <p>Результати проведення Мін'юстом гендерно-правової експертизи проекту нормативно-правового акта відображаються у висновку Мін'юсту за результатами його правової експертизи, в якому зазначається інформація про наявність норм, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та подаються пропозиції щодо необхідності доопрацювання проекту нормативно-правового акта в разі їх виявлення або про відсутність таких норм.</p>		
Стаття 6 Держави-члени запроваджують у	ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН» <i>Стаття 1. Звернення громадян.</i>	Положення національного законодавства забезпечують право громадян, незалежно	—	—	Положення ст. 6 Директиви імплементовано в

<p>свої законодавчі системи заходи, які необхідні для того, щоб гарантувати кожному, хто вважає себе жертвою неспроможності застосування принципу рівності у ставленні, можливість розгляду їхніх скарг у судовому порядку, можливо, після звернення до інших компетентних органів.</p>	<p>Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.</p> <p><i>Стаття 7. Заборона відмови в прийнятті та розгляді звернення.</i></p> <p>Забороняється відмова в прийнятті та розгляді звернення з посиланням на політичні погляди, партійну належність, стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення.</p> <p><i>Стаття 16. Розгляд скарг громадян.</i></p> <p>Скарга на дії чи рішення органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, об'єднання громадян, засобів масової інформації, посадової особи подається у порядку підлеглості вищому органу або посадовій особі, що не позбавляє громадянина права звернутися до суду відповідно до чинного законодавства, а в разі відсутності такого органу або незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням - безпосередньо до суду.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ»</p> <p><i>Стаття 24. Відповідальність за порушення законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків</i></p> <p>Особи, винні в порушенні вимог законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність згідно із законом.</p>	<p>від статі, на звернення зі скаргою до відповідного державного органу або до суду, а також на справедливий суд у сфері адміністративного судочинства при оскарженні рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень стосовно обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат, соціальних виплат та пільг. Принцип гендерної рівності та недискримінації дотримано.</p>			<p>національному законодавстві.</p>
---	---	---	--	--	-------------------------------------

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНІ»

Стаття 14. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності з питань дискримінації

1. Особа, яка вважає, що стосовно неї виникла дискримінація, має право звернутися із скаргою до державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та/або до суду в порядку, визначеному законом.

2. Реалізація зазначеного права не може бути підставою для упередженого ставлення, а також не може спричинити жодних негативних наслідків для особи, яка скористалася таким правом, та інших осіб.

Стаття 15. Відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди, завданих унаслідок дискримінації

1. Особа має право на відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації.

2. Порядок відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди визначається Цивільним кодексом України та іншими законами.

Стаття 16. Відповідальність за порушення законодавства про запобігання та протидію дискримінації

1. Особи, винні в порушенні вимог законодавства про запобігання та протидію дискримінації, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

КОДЕКС АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

Стаття 2. Завдання та основні засади адміністративного судочинства

1. ... справедливе, неупереджене та своєчасне

	<p>вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.</p> <p>7) ... з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації;</p> <p><i>Стаття 8. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом</i></p> <p>1. Усі учасники судового процесу є рівними перед законом і судом.</p> <p>2. Не може бути привілеїв чи обмежень прав учасників судового процесу за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.</p> <p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ» ДЕРЖАВНЕ</p> <p><i>Стаття 23. Розгляд спорів.</i></p> <p>Спори, що виникають із правовідносин за цим Законом, вирішуються органами Пенсійного фонду та в судовому порядку.</p>				
<p>Стаття 7</p> <p>1. Ця Директива не містить упередженого ставлення до права держав-членів виключати зі своєї сфери застосування:</p> <p>(а) <i>визначення пенсійного віку для звернення з проханням</i></p>	<p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ» ДЕРЖАВНЕ</p> <p><i>Стаття 26. Умови призначення пенсії за віком</i></p> <p>1. Особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років за наявності страхового стажу не менше 15 років по 31 грудня 2017 року. Починаючи з 1 січня 2018 року право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років мають особи за наявності страхового стажу:</p> <p>з 1 січня 2018 року по 31 грудня 2018 року - не менше 25 років;</p> <p>з 1 січня 2019 року по 31 грудня 2019 року - не менше 26</p>	<p>Законодавство передбачає створення рівних умов для жінок і чоловіків в частині призначення пенсії, а також рівних умов для отримання соціальних та пенсійних виплат. Громадяни, незалежно від статі, мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати</p>			<p>В цілому положення ст. 7 Директиви враховано в національному законодавстві. Потребують внесення змін окремі норми Закону України «Про загальнообов'язкове державне</p>

<p><i>отримувати пенсії при виході на пенсію і особам похилого віку, а також для пов'язаних з цим інших грошових виплат;</i></p> <p><i>(б) переваги щодо програм задоволення прохання про виплату пенсій особам похилого віку, які виховували дітей; здобуття права на грошову допомогу при перебуванні у декретній відпустці;</i></p> <p><i>(с) задоволення прохання про виплату грошової допомоги непрацездатним особам або людям похилого віку на основі прав, похідних від дружини;</i></p> <p><i>(д) задоволення прохання про збільшення грошової допомоги дружині, яка перебуває на утриманні, при довготривалій</i></p>	<p>років;</p> <p>з 1 січня 2020 року по 31 грудня 2020 року - не менше 27 років;</p> <p>з 1 січня 2021 року по 31 грудня 2021 року - не менше 28 років;</p> <p>з 1 січня 2022 року по 31 грудня 2022 року - не менше 29 років;</p> <p>з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року - не менше 30 років;</p> <p>з 1 січня 2024 року по 31 грудня 2024 року - не менше 31 року;</p> <p>з 1 січня 2025 року по 31 грудня 2025 року - не менше 32 років;</p> <p>з 1 січня 2026 року по 31 грудня 2026 року - не менше 33 років;</p> <p>з 1 січня 2027 року по 31 грудня 2027 року - не менше 34 років;</p> <p>починаючи з 1 січня 2028 року - не менше 35 років.</p> <p>До досягнення віку, встановленого абзацами першим і другим цієї частини, право на пенсію за віком за наявності відповідного страхового стажу мають жінки 1961 року народження і старші після досягнення ними такого віку:</p> <p>55 років - які народилися по 30 вересня 1956 року включно;</p> <p>55 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1956 року по 31 березня 1957 року;</p> <p>56 років - які народилися з 1 квітня 1957 року по 30 вересня 1957 року;</p> <p>56 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1957 року по 31 березня 1958 року;</p> <p>57 років - які народилися з 1 квітня 1958 року по 30 вересня 1958 року;</p> <p>57 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1958 року по 31 березня 1959 року;</p> <p>58 років - які народилися з 1 квітня 1959 року по 30 вересня 1959 року;</p> <p>58 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1959 року по 31 березня 1960 року;</p>	<p>працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування здійснюється за принципом рівноправності застрахованих осіб щодо отримання пенсійних виплат. Особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років, на відміну від попереднього законодавства, що передбачало розрив у 5 років між чоловіками та жінками щодо пенсійного віку. при цьому, на сьогодні законодавство передбачає поступове (до 2021 року) підвищення пенсійного віку жінкам з 55 до 60 років.</p> <p>Оскільки ст. 7 Директиви передбачає можливість врахування окремих обставин для визначення різних умов соціального забезпечення чоловіків та жінок, такі положення національного законодавства як достроковий вихід на пенсію для жінок, які народили п'ятьох та більше дітей та виховали до 6-річного віку (або в окремих випадках чоловіків), не є</p>		<p>пенсійне страхування», що передбачають нерівні умови дострокового виходу на пенсію для чоловіків та жінок при окремих захворюваннях, військовослужбовців (ст. 115)</p>
--	--	--	--	---

<p>інвалідності, нещасних випадках на роботі, професійних хворобах і для осіб похилого віку;</p> <p>(е) наслідки від здійснення до моменту ухвалення цієї Директиви права вибору не отримувати прав або не брати зобов'язань згідно із законодавчим режимом.</p> <p>2. Держави-члени час від часу розглядають питання, не включені до частини 1 для того, щоб з'ясувати, в світлі соціальних подій щодо даного питання, чи є виправдання для підтримки цих виключень.</p>	<p>59 років - які народилися з 1 квітня 1960 року по 30 вересня 1960 року;</p> <p>59 років 6 місяців - які народилися з 1 жовтня 1960 року по 31 березня 1961 року;</p> <p>60 років - які народилися з 1 квітня 1961 року по 31 грудня 1961 року.</p> <p>5. Починаючи з 1 січня 2028 року, у разі наявності 40 і більше календарних років страхового стажу, пенсія за віком призначається незалежно від віку.</p> <p><i>Стаття 115. Пенсійне забезпечення окремих категорій громадян</i></p> <p>1. Право на призначення дострокової пенсії за віком мають:</p> <p>1) особи, хворі на гіпофізарний нанізм (ліліпути), диспропорційні карлики - після досягнення чоловіками 45 років, жінками 40 років та за наявності страхового стажу не менше 20 років у чоловіків і не менше 15 років у жінок;</p> <p>2) особи з інвалідністю по зору I групи - сліпі та особи з інвалідністю з дитинства I групи - після досягнення чоловіками 50 років, жінками 40 років та за наявності страхового стажу не менше 15 років у чоловіків і не менше 10 років у жінок;</p> <p>3) жінки, які народили п'ятьох або більше дітей та виховали їх до шестирічного віку, матері осіб з інвалідністю з дитинства, які виховали їх до зазначеного віку, - після досягнення 50 років та за наявності страхового стажу не менше 15 років. При цьому до числа осіб з інвалідністю з дитинства належать також діти з інвалідністю віком до 16 років.</p> <p>За вибором матері або в разі її відсутності, якщо виховання п'ятьох або більше дітей чи дитини з інвалідністю здійснювалося батьком, йому призначається дострокова пенсія за віком після досягнення 55 років та за наявності страхового стажу не менше 20 років;</p> <p>4) військовослужбовці, особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейські, які брали</p>	<p>дискримінаційними.</p> <p>Водночас, не обґрунтованими і дискримінаційними слід вважати положення щодо різних вимог до віку та страхового стажу для чоловіків і жінок щодо дострокового виходу на пенсію особам, хворим на гіпофізарний нанізм (ліліпутам); особам з інвалідністю по зору I групи; військовослужбовцям, які брали участь у бойових діях, в антитерористичній операції в районах її проведення тощо; діти, які стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття, і батьки, яким надано статус особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", (ст. 115 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»). Такі положення, що нормативно закріплюють гендерну нерівність, потребують внесення змін.</p>			
---	--	---	--	--	--

<p>участь у бойових діях, в антитерористичній операції в районах її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях в районах їх здійснення, а також ті, яким встановлено інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих під час захисту Батьківщини або під час виконання інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, виконанням інтернаціонального обов'язку чи безпосередньою участю в антитерористичній операції в районах її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях в районах їх здійснення, дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, і батьки військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейських, які померли (загинули) у період проходження військової служби (виконання службових обов'язків) чи після звільнення із служби, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків), захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, виконанням інтернаціонального обов'язку чи безпосередньою участю в антитерористичній операції в районах її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях в районах їх здійснення, особи, яким надано статус учасника бойових дій відповідно до пункту 20 статті 6, особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до пунктів 12 та 13 статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", особи з числа резервістів і військовозобов'язаних, яким надано статус</p>				
--	--	--	--	--

<p>учасника бойових дій відповідно до пункту 19 статті 6, особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до пункту 11 статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, і батьки, яким надано статус особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", відповідно до абзаців шостого і сьомого пункту 1 статті 10 зазначеного Закону, а також абзацу восьмого пункту 1 статті 10 зазначеного Закону з числа членів сімей резервістів і військовозобов'язаних, - після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років у чоловіків і не менше 20 років у жінок;</p> <p>5) дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, діти, які стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття, і батьки, яким надано статус особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", відповідно до абзацу чотирнадцятого пункту 1 статті 10 зазначеного Закону - після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років у чоловіків і не менше 20 років у жінок.</p>				
---	--	--	--	--